

487575

Înainte

15 APRILIE 1946

APARE BILUNAR

Redacția și Administrația:

„PIONIERII ROMÂNIEI”

Str. Cobălcescu, 16 * Tel. 3.41.50

10

Revista copiilor și a tineretului

CUPRINSUL:

EMILGAR:

Cioplitorul.

IOLANDA B. MEȘTER:

Floarea soarelui cea încrezută.

P. C. ANOHIN:

Omul visează.

M. IGNAT:

Cei doi ștregari.

JEAN HESSE:

Ampère. (urmare din nr. 9).

MARCEL BRESLAȘU:

Moș Axente Stăvăr.

MARIA ICNESCU:

Un joc vesel de vacanță.

RADIO, JOCURI, POȘTA.

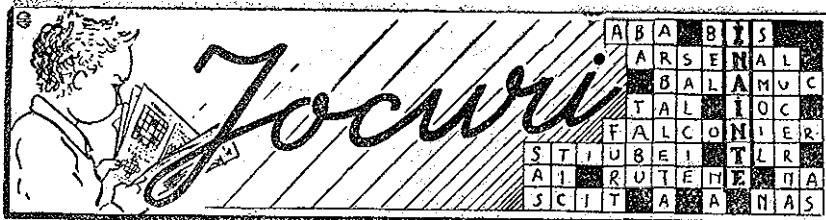
Desene de:

GH. LABIN și D. ZGHIBĂRȚU

LEI

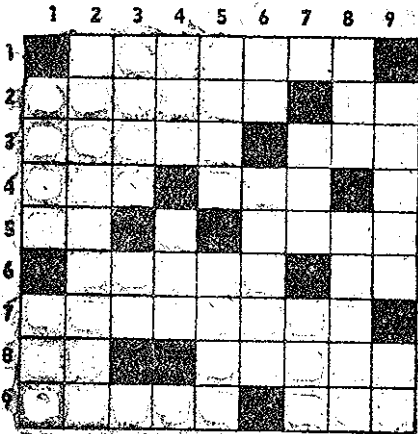
700

Redactate, de N. FOCȘA

1) APĂ, APE..

ORIZONTAL: 1) E albastră — spune cântecul — și unește mai multe țări. 2) Udă Londra. — Inițialele lui Petrică Popescu. 3) Se formează după ploaie. — Pe stânga și pe dreapta unei ape curgătoare. 4) Dacă zboară vocalele din „Sboară” ce rămâne? — Pronume personal. 5) Malurile râului Aron — Râu de graniță. 6) Mare fluviu sovietic. — Interjecție pentru mânat caii. 7) Râu românesc pe care circulă plutele. 8) Alt nume dat notei muzicale „do”. — .... și nimic mai mult! 9) Dacă nu-s astupate tășnește apa prin ele. — Oprește apa să iasă din butoi.

VERTICAL: 1) Râul înfrățirii româno-maghiară. — Fluviu Sovietic. 2) Apă dulce, cine-o bea nu se mai duce — spunea cântecul de altă dată. 3) Parte a mâinii. — Hrana câinelui. 4) Fluviul care dă viață întregului Egipt. — Un râu românesc care străbate mai multe provincii. 5) Fondatoru dinastiei româno-bulgare. — Vorbă. 6) Soarele vechiului Egipt. — Lampă fărâncască. 7) Ulei sfințit. — Nu vorbesc. 8) Băutura cea mai bună. — Intrată la apă. 9) A se ține suprafața apei. — Apă fără sfârșit...

Cuvinte mai puțin întrebuintate care intră în compunerea acestui joc: Ut-Imală.

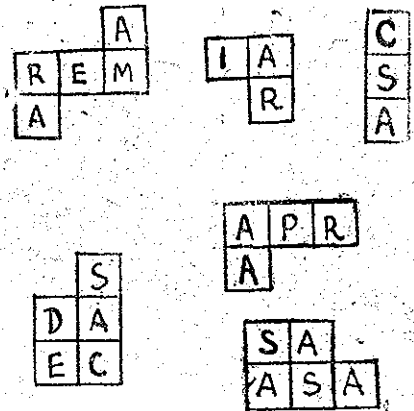
JOC IN TRIUNGHI

- 1) *
- 2) * * *
- 3) * * * * *
- 4) * * * * * *
- 5) * * * * *
- 6) * * *
- 7) *

ORIZONTAL ȘI VERTICAL: 1) Consoană. 2) Poveste. 3) Tânăr sub 21 de ani, din punct de vedere legal. 4) Și-a serbat săptămâna între 21—28 Martie. 5) Facă. 6) Nu prea bună. 7) Literat.

RĂCONSTITUIRE

Din fragmentul de mai jos, alcătuiți un patrat astfel ca literele citite în continuare să dea un proverb românesc.

PROBLEMA

Intorcându-se dela pescuit, un pescar e întrebă de un prieten:
— Câți pești ai prins?
— Șase fără cap, opt pe jumătate și nouă fără coadă”, — răspunse acesta.
Câți pești prinsese.

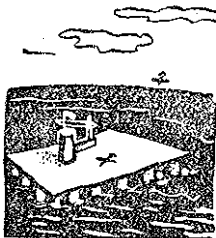
Cei ce vor ca să colaboreze la această rubrică trebuie să țină seama de următoarele puncte:

- 1) Jocurile cu desen, și cele de cuvinte încrucișate, trebuie lucrate în tus.
  - 2) Colaborările se scriu pe o singură față a hârtiei.
- Orice corespondență va purta pe plic mențiunea „pentru N. Focșă”.

ȘTIATI CĂ...

se fac aerodromuri care plutesc pe suprafața apei?

Vă aduceți aminte din romanul lui Jules Verne „Micul căpitan” cum a ajuns la țarm corabia „Pilgrim” după o luptă îndelungată cu valurile oceanului?

Rămăsese numai un singur obstacol: să treacă linia stâncilor care despărțea apele de uscat.

Tânărul căpitan poruncise marinarilor să arunce toată grăsimea de balenă în apă. Sub stratul subțire de grăsime valurile s'au potolit și corabia putu să treacă linia „stâncilor” și să se apropie de țarm.

Știința a depășit mult, prevederile și experiențele imaginare ale personajilor din romanele lui Jules Verne.

Invățații englezi au inventat un fel de placă, care apasă apa cu o putere de 400 de ori mai mare decât grăsimea de balenă.

Apa acoperită cu această „placă” poate să țină la suprafața aeroplanelor mari și automobilele grele.

Această descoperire permite construirea unor aerodromuri plutitoare, adevărate nișule în mijlocul oceanului.

Primul aerodrom experimental a fost construit. Are o lungime de 170 metri și lățime de 20 metri.

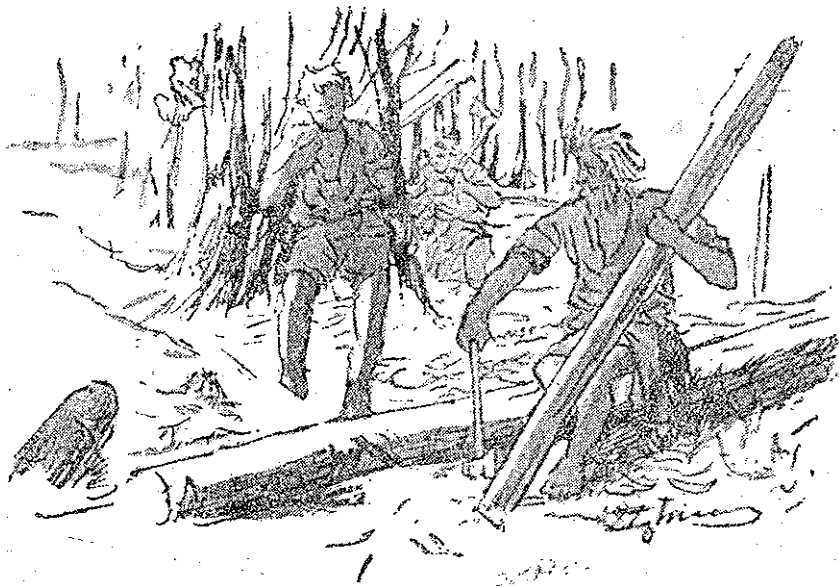
...arborele cel mai bătrân se află în Mexico?

În parcul național din Darsac se păstrează un exemplar mexican de taxodium.

Este arborele cel mai bătrân din lume.

Savantul Recondoll a stabilit că are vârsta de 6000 de ani. La un metru dela rădăcină, tulpina lui, este groasă de 31 metri. Gigantul taxodium este contemporanul întregii istorii a omenirii. Când faraonii din a patra dinastie egipteană ridicau uriașele piramide din Ghize, arborele număra 1300 de ani.

ABONAMENTE: Trei luni 3750. Șase luni 7500. Un an 15.000
Pentru școli cămine 30.000. Pentru întreprinderi instituții 50.000
CONT CEC Nr. 210138.

C O P I L I T O R I I

de EMIL GAR

În zorii zilei Simion, cu cei doi fii ai lui, Ruf și Alexandru, ieșiră pe poarta de din dos a curții lor și o luară de-a dreptul printre casele mărunțele, spre pădurea din coasta muntelui Golgota. Pădurea se deslușea neagră, ca o gură de prăpastie, și, numai din vârful muntelui, ziua părea că se prelungește ca o șuviță albă de izvor.

Cei trei oameni mergeau tăcuți; bătrânul înainte, cu barda în mână, tinerii după el. Cel mai mare dintre fii era buimac de somn, nu se gândea la nimica. Ruf șocotea că pe banii care i-ar veni ca parte de muncă ce avea să facă, trebuia să-și cumpere un rând de haine. Bătrânul cugeta adânc... De cu seară, de când i se dase însărcinarea să cioplească crucile celor trei osândiți, cari aveau să fie răstigniți în amiaza aceea, în sufletul lui parcă încolțise o simțire nouă. Era bătrân, trăise și văzuse multe, multe fapte, mulți oameni. Mai toate faptele i se păruse la fel, mai toți oamenii croiți după unul.

Cărturarii nu se deosebeau de ceilalți decât prin cele ce știau, și cele ce știau din cârți nu se potriveau cu cele ce făceau din îndemnul sufletului lor. Și iată, aseară, văzuse întâiași dată pe omul acela slab îmbrăncit de sutele de ființe înfuriate smuls din mână în mână, lovit fără milă.

Sufletul omului aceleuia era altul decât al tuturor, decât al lui, decât el fiilor lui. Și iată, pentru învățăturile lui îl crucificau. Iar el trebuia să-i cioplească crucea pentru un arginț, care-l aducea, câteva zile, pânea

pe masa lui atâta vreme goală...

Bătrânul parcă vru să gonească gândurile acestea, să le deie la o parte, ca pe un lucru care te necăjește.

În clipa cea un om necunoscut le răsări în cale, călare pe un asin. Bătrânul privi și rămase locului o clipă. Apoi, repede, se întoarse către fiul său, către Alexandru:

— Privește, fiule, cum seamănă o mulțime asta cu Nazarineanul.

Băiatul privi și răspunse:

— Nu mi se pare, tată.

— Nici mie, adăogă Ruf.

— Ba da; seamănă bine, încheie bătrânul — și porniră mai departe.

Și iar se gândi: Poate că omul care trecuse călare nu aducea cu Nazarineanul, dacă cei doi fii nu văzuseră și dănsul asemenea; dar atunci de ce lui i se păruse atât de izbitoare apropierea dintre chipurile lor? Chipul lui? Ochii blânzi și adânci, adânci ca o fântână când o pătrunzi cu privirea ziua, de parcă vezi, de partea cealaltă a pământului sfredelit, cerul. Și gura, cu zâmbetul acela de bunătațe peste buze, ca dunga de lumină pe care soarele o așterne peste floarea unui mac. Ceea ce nu văzuse dânsul la nici un om, asta era: sufletul așternut pe față. Tot așa trebuie să-i fi fost și învățătura. Căci la urma urmei asta învățase și el din viață, el, săracul, nevoiașul. Dar atunci, de ce nu se gândise până acum la toate acestea?... Cine-i împrumutase jucăcata aceasta?...

— Ce e, ce spui, Ruf? întrebă deodată bătrânul tresărind.

— Întrebam pe frate-meu, tată, din ce lemn tătem crucile.

Bătrânul ridică în sus capul și se opri. Ajunseseră! Pădurea venise la ei?

— Parcă mi se părea mai lung drumul, spuse dânsul.

— Am fost mai odihniți, răspunse Alexandru, și-am mers mai vartos ca altădată. Și câteși trei intrară sub bolțile luminate acum ale pădurii. Loviturile de bardă începură să se întrecă, ca și când sunetul uncia dintre ele smulgea câte două răsunete din adâncurile vălelelor.

Barda bătrânului luase fruntea muncii, lovitura ei cădea mai întâi, celelalte două picau repede una după alta după a ei. Și brațele moșneagului mergeau odată cu gândul. Și feciorii de-abia se țineau.

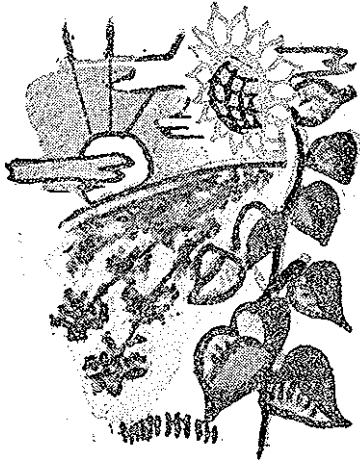
— Ruf, ce o fi având tata, întrebă Alexandru?

— N'ai spus-o tu singur? E odihnit.

După câtăva vreme de muncă, cele trei cruci erau aproape înjghebate, căci li se spusese să le îmbine numai așa, cum avea să doboare lemnul din pădure. Câtă vreme tăiase, bătrânul Simion luptase cu sufletul lui. El muncea gândul că trebuie să facă el crucea aceasta. Mai cu seamă își amintea bine de clipa când unul din mulțime ridicase toiagul să lovească pe Nazarinean, și dânsul nu se ferise, ci zâmbise numai. Apoi când, îndată, altul îi strigase căveau să-l răstignească, cum același zâmbet îi înflorise pe față. În clipa în care se gândise bă-

(Continuare în pag. 14)

floarea SOARELUI cea încrezută

de

IOLANDA B. MEȘTER

La marginea unui lan de cartofi, creștea o minunată floare a soarelui. Tulpina ei era puternică și groasă, avea irunze late și verzi, iar la capătul tulpinei creștea floarea, ca un talger de aur. Răzărele-i galbene-aurii la margini, păreau, în mijloc, de catifea. Floarea Soarelui era nespuse de mândră de frumusețea ei; stătea țepănă și dreaptă, cu fața întoarsă spre soare.

— Te iubesc, soare, îngână ea — în afară de mine, numai pe tine te iubesc. Te iubesc, întrucât îmi sâmeni. Ești la fel de rotund și de galben ca și mine. Aici, în jurul meu, sunt tot felul de adunători: cartofi, fasole, ciuboșica cucușii, albine, furnici, păianjeni, dar eu nu intru în vorbă cu nimene, căci sunt făpturi de rând și apoi, nici unu nui atât de frumos ca mine. De altfel, nici n'as avea cânc să intru în vorbă cu ele, căci îngrijirea frumuseții îmi răpește mai tot timpul, iar frumusețea mea e lucrul cel mai de preț. Trebuie să am grijă ca frunzele să-mi fie verzi, trebuie să fiu cu băgare de seamă ca albinele să nu-mi păteze galbenul catifelei mele. Când am înflorit, roteau tot timpul în jurul meu, dar nu le-am îngăduit nici să mă atingă; și cum mai luptam cu vântul, care căta să-mi incurce petalele. Dar acum și-au dat seama că sunt de nobilă și nu mai cutează să mă turbure. Ducă-se la florile de cartofi; ele sunt făpturi de rând; făpturi de teapa lor! Ei, ia te uită, se apropie un fluture albastru. Trebuie să mă feresc să nu mă atingă! Ce să-i faci, așa e: obrazul subțire cu multă grijă se ține, mai ales când ești frumoasă

ca mine... Te rog, încălzește-mă mai tare, mă tem ca baia de rouă să nu-mi vatăme sănătatea.

Soarele nu răspunse nimic. Zâmbi în înaltul cerului și continuă să-și reverse razele cu aceeași dărnicie asupra lanurilor, asupra caselor și a oamenilor.

Pe întinsul lanului de cartofi creșteau tuițe scunde, cu buchete de flori modeste. Dar erau modeste numai la prima ochire. Privindu-le mai de aproape, vedeai că au forme armonioase și, în aoul nepătat, se puteau deosebi nuanțe de violet, galben iar la unele detrandafir. Zefirul zglobiu le făcea să joace grașos și să apuce cana la ureche, când se scutiga.

— Ce frumoasă-i floarea soarelui! șopteau ele și cat am vrea să se joace și ea cu noi.

Sfioase au încercat să intre în vorbă cu ea, dar floarea soarelui le măsură și le întoarse capul. La vecerea acestei purtări, micuțele flori de cartofi sau întristat nespuse, căci erau ființe simple și prietenoase. Și, supărate, și-au aplecat adânc capșoarele albe, galbene și violete.

Cu zumzet vesel, o albină se apropie de ele.

— Ce-ai pățit, floricelelor, că vă gădesc atât de mâhnite?

— În apropierea noastră crește o minunată floare a soarelui. Am vrut să ne împrietenim cu ea, dar totul a fost zadarnic. Nu vrea să stea de vorbă cu noi. Poate pentrucă suntem micuțe și rochițele noastre nu sunt atât de frumoase.

— Nu vă necăjiți pentru atât, zum-

zai albina. O cunosc bine, e o făptură rea, proastă, îngâmfată. Nu seamana cu celelalte surori ale ei, care străjuesc lanul în partea cearăită. Și ele sunt frumoase, dar sunt bune și prietenoase. Noi, albinele, trecând mai zilele trecute pe aici, am rugat-o să ne dea un pic de polen pentru fabrica noastră de miere. Ea nu ne-a îngăduit să ne apropiem, de teamă să nu-i pătăm cumva rochia de catifea aurie. Nici nu ne uităm la ea. Cât despre tovarășe de joc, o să vă aduc câte vreiți, fiți fără grijă!

Și așa s-a întâmplat. Într'un amurg frumos de vară, s'au adunat o mulțime de oaspeți în lanul de cartofi. Erau de față albina aurie, mai apoi sosi, legănându-se pe ariperele subțiri, o libelulă; pe un funicular argintiu cobori un pălanjen greoi și alături de el pășea tacticos un licurici, legănându-și luminița verde. Cu vioara sub braț, un greiere țopăia alături de o buburuză, investimantată într'o rochiță nouă-nouă, cu picățele negre. La urmă de tot, târâncu-se sprinten, sosi și coana șopărlă.

Floricelele nu mai putură de bucurie la vederea atâtor oaspeți și, recunoscătoare, îi întâmpinara trimițându-le parfumul lor ușor. Oaspeții pălăvrăgeau în toate părțile despre vreme, despre roua strălucitoare, despre stelele căzătoare. Tăcerea care s'a lăsat în ceea din urmă, a fost curmată de un cântec lin, adus de vânt.

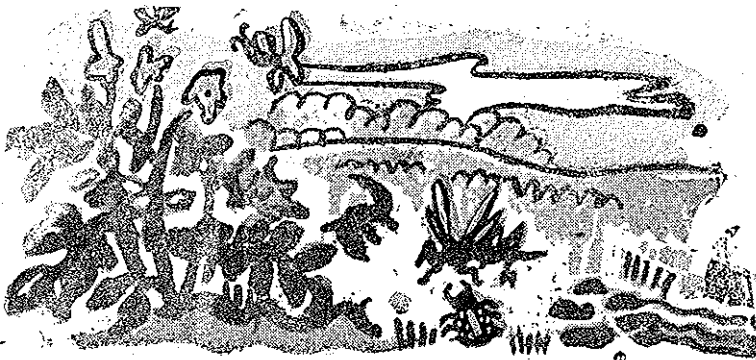
— Se întorc oamenii dela muncă, zise libelula.

— Povestiți-ne despre oameni, — o rugară florile. N'am întâlnit oameni niciodată, doar tuberculele noastre i-au văzut cânc au fost sădite în pământ.

— Noi suntem cu toatele n slujba omului. El e stăpânul. — răspunse albina. I-au trebuit mil și mil de ani să învețe că, în lumea asta, noi ne-am născut pentru binele lui, să poată trăi mai ușor și mai vesel.

— Povestiți-ne cum îi serviți pe oameni — spuseră curioase florile de cartofi.

— Eu — începu albina — împreună cu celelalte tovarășe, facem stupi de ceară, cu căsuțe mici și frumoase, toate la fel; noi suntem princepute și în ale ingineriei — iar căsuțele le umplem cu miere galbenă, parfumată, pe care o fabricăm din polen.

lorile își deschid cu plăcere corolele. Ele știu că mierea mea va hrăni copiii, întinsă pe pâine. E drept că-și vor mânji mânuțele, dar vor avea obrăzorii rumeni. Lucrez mult, dar cu multă tragere de inimă, căci iubesc copiii.

— Și eu îi iubesc — reluă păianjenul cel gros. Chiar astăzi când îmi dregeam plasa pe o tufă, un plâns jalnic mi-a venit la ureche. Când m'am uitat mai bine, zării un copilăș în iarbă, înfășat într'un scutec. Sărăcuțului îi era atât de somn, din pricina căldurii moleșitoare; dar zăgarul dădea din mânuțe; nu putea gonii o muscă obraznică, care nu-i dădea pace. Părinții copilășului erau ocupați: strângeau fânul pe care îl făceau căpițe. Le era teamă să nu vină o ploaie peste noapte, să ude nutrețul viteilor și al cailor. Am stat o bucată de vreme la pândă și apoi m'am repezit asupra muștei. Copilașul îmi arătă recunoștință: și în vis, pe buzele lui trandafirii, îi juca un zâmbet dulce.

Buburiza povestii și ea:

— Toată ziua m'am jucat cu două fetițe. S'au bucurat când m'au văzut. M'au plimbat și în sus și în jos, în podul palmei, și râdeau din inimă, când le gădălam. Apoi, când em obosit, m'am luat rămas bun și, întinzându-mi aripioarele, am plecat în zbor.

— Eu una, — intră n vorbă libelula cu aripile strălucind multicolor, asemenea curcubeului — mi-am petrecut ziua pe malul apei, între tufele de mure. Mai la vale, un pescar ședea necăjit, căci de câte ori scootea undița o găsea goală. Lăsase acasă un băiat bo'nav; era nerăbdător să plece n oras să vândă peștele și cu banii primiti, să-i cumpere doctorii. Până la urmă se pregăti să plece cu traista goală, când am început să cântez grațios, făcând să-mi scânteie culorile deasupra anel. Pescarul uită de toate. Nu se mai sătură privindu-mă. Deodată, undița prinse a se smuci cu putere: la capătul ei, se sbătea un crap uriaș. Voiu avea doctoria. își zise, fericit, pescarul.

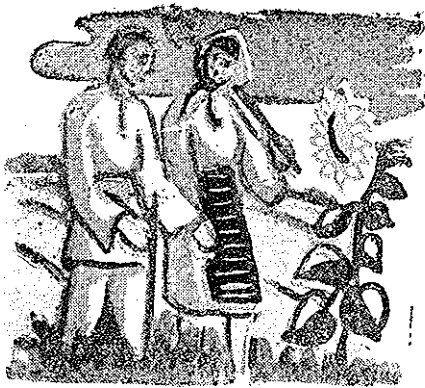
— Dar tu, micuțule greer, cum îi slujești pe om?

— Munca mea e foarte importantă — răspunse mândru, greerul. Fără mine nu se poate ucra pe câmp. Odată cu cele dintâi raze ale soarelui, îmi pregătesc vioara și încep să cânt. În ritmul cântecului meu, șueră coasele sapa răscolește pământul și chiar și roțile tractorului se învârtesc în ritmul cântecului meu. Eu conduc toată orchestra câmpenească.

Sobârta cea sprintenă abia își mai găsea locul, așteptând să-i vină rândul.

— Sunt un vestit vânător de muște — zise ea. Mă iau la întrecere cu păianjenul. Nu sufăr muștele, sunt pline cu microbi pe care-i transmit copiilor. Sunt o hoardă murdară. Trebuie sărpițe toate. Astăzi m'am bucurat, înghițind un vierme gros, to-mai când se pregătea să intre într'o varză. Nu l-a mers. Când te gândești cât se necăiesc gospodinele, când găsesc un vierme într'o varză!

În tăcerea care se lăsă din nou, se auzi răsuflarea grea a licuriciului.

Dar se trezi numaidecât și, frecându-și ochii cu piciorul, începu oarecum rușinat:

— Am ațipit un pic. Toată noaptea am fost de serviciu la stână, sus. Am făcut lumină unui păstor, ajutându-l să vegheze, ca nu cumva să se apropie lupul de oile lui. Trebuie să mă pregătesc. Eu țin locul lumii, care răsare astăseară, mai târziu. Se vede treaba că nu-i a priit cura de slăbire din săptămâna trecută.

Se auzi un fâlfâit puternic de aripi. O bufniță se lăsă între ei. Purta ochelari groși. I se dusesse vestea că vorbea urât. Dar putea fi iertată că deși avea vederea slabă, citise mult și era tare învățată.

— Toate poveștile voastre sunt frumoase — țipă bufnița — dar nici unul dintre voi n'a pomenit nimic de pomi, de pietre de amă și de șanaci, și ele toate sunt în suimba omului.

— E târziu — răspunse albina somnoroasă — trebuie să ne odihnim, căci mâine e zi de lucru. O să-l rugăm pe cărăbuș să ne povestească despre toate acestea.

Și așa, după ce și-au luat rămas bun, s'au împrăștiat, care încotro, ducându-se pe la casele lor.

A doua zi, în zori, cu sapa pe umăr apără pe câmp un flăcău și o fată.

— Ce lan frumos! strigă fata. Cui-buri-e sunt rânduite la egală distanță între ele și uite ce frumoase sunt florile acelea. Una e albă, alta violetă și cealaltă e trandafirie.

— Adevărat! răspunse flăcăul; sub florile albe cresc cartofi albi săpunari, sub cele violete cartofi dulci, iar sub cele trandafirii, cartofi ce culoare roz. Trebuie să-i prășim, ca să crească mari. Ce gustoși sunt cartofii cotti și calzi!

Florile de cartofi ascultau mândre

și fericite laudele cari li se aduceau. Va să zică și ele slujesc omului!

— Ia privește colo, ce mândră e floarea soarelui — zise fata din nou. Hai să vedem dacă are semințele pline, dacă le putem storce să căpătăm u'eiu.

Se apropiă de floare, smulse din mijloc câteva semințe și le puse în poțul nalmei.

— Ciudat! Sunt semințe goale!

— Dacă-i așa, trebuie s'o tăiem — zise flăcăul.

— Dec? întrebă fata. Flăcăul deveni serios:

— Nu știi? Fiindcă floarea n'a rodit! Are semințe goale și cine nu muncește, nici să nu mănânce. Ea a mâncat degeaba, a supt seva din pământ. A luat cu umbra ei uriașă. Lumina soarelui dela atâtea cui-buri de cartofi. Este o fântră netrebnică, nefolositoare și îngâmăfată.

Sapa se ridică. Mâncră și încrezuta floare a soarelui se prăvăli în șanț, între buruieni..

Primăvară

de ERNEST VERZEA

Titi!..

Uite c'au crăpat trandafirii,

Mugurii cașilor moi și proaspeți

De atâta moarte..

Parcă i s'a urât și cândacului

Și-a ieșit să se plimbe afar' pe

nisip..

Cirip... cirip..

Primiți oaspeti?..

Și frunzele lil'acului

Au scos colțurate, urechi mici și verzui,

Soarelui de puf gălbui,

Fierbinte ca un pui golaș,

La gură cu caș.

Vântul adie parcă răcoare

Sau sunt eu prea vechi și obosit

De atâta întristare.

Ori am murit de mult

Și acum abia mai pot să-i ascult

Glăsu-i strâmb, răgușit?..

Parcă m'a privit cineva și a

tușit!

Ce desfătare albă sună,

Din crenoi strâmbce, mîțitele,

Bucurii grele?

Cu o mână

Acoperită cu flori de zăpadă,

Ca niște ani albi

Scuturați pe aripi de toamnă

nomadă,

Intr'un colind...

Ramuri pline de primăvară

se'tind

Peste case și garduri, peste

grădini

La vecini,

Peste văi,

Peste noi amândoi.

Omul VISEAZĂ

Copii, nu vi s'a întâmplat niciodată ca'n somn să aveți un vis greu, să vă treziți pe neașteptate cu bătăi repezi de inimă și să vă întrebați: „A fost oare numai un vis?”

Un astfel de vis se numește „coșmar”.

Adeseori vedem în vis întâmplări înspăimântătoare, de care, foarte multă vreme, ne aducem aminte cu groază.

Mai sunt și astăzi mulți oameni, care cred că visele pot prevesti omului ce i se va întâmpla a doua zi sau mai târziu.

Ce sunt visele? Știința, este ea în stare să spună ceva precis despre vise, cum vorbește, de exemplu, de energia atomică, de soare sau de plante?

Răspundem la această întrebare hotărât: da, poate!

Savanții au ajuns de mult la concluzia că visele sunt strâns legate de activitatea creierului nostru. Deși creierul este organul cel mai complicat, „cea mai minunată operă din lume”, știința a reușit totuși să pătrundă în tainele lui. Mai ales savantul rus, Ivan Petrovici Pavlov, a obținut rezultate strălucite.

Savanții au crezut multă vreme că visăm, fiindcă sângele nostru adună peste zi diferite „impurități”, toxine, care au influența asupra creierului și, noaptea, îi opresc activitatea.

În ultimul timp s'a dovedit că a fost un punct de vedere greșit.

Am avut prilejul să studiez o ființă cu totul neobișnuită: doi copii gemeni, având un singur trup, dar cu două capete. Fiecare își avea creierul lui, dar aveau același sânge. În asemenea condiții, s'ar părea că „toxinele”, adunate în sânge, ar fi trebuit să adoarmă amândouă capetele.

Dar nu se întâmpla așa.

Deseori unul din capete râdea sau plângea, iar celălalt dormea adânc.

Știința a confirmat definitiv părerea savantului Pavlov, că numai creierul este cel care determină producerea viselor.

Creierul nostru și mai ales părțile lui superioare sunt formate din milioane de celule, vizibile numai la microscop.

Când omul nu doarme, celulele creierului se află într'o continuă agitație. Ele răspund la toate atingerile venite din afară, care pătrund prin organele simțurilor noastre.

Când o rază de lumină atinge ochiul sau claxonează alături un automobil, ele trec prin organele simțurilor noastre spre celulele din creier și le pun în mișcare.

Creierul muncește toată ziua, iar seara obosește și activitatea scade, se potolește. Celulele nu mai răspund la atingerile și impresiile venite din afară. Omul adoarme.

Prof. P. C. ANOHIN

Activitatea creierului ne desvăluie o lume de fenomene mari și interesante. Tocmai aici, în părțile superioare ale creierului, se imprimă toată experiența din viața omului, aici se concentrează ceea ce numim noi minte, caracter, personalitate.

Creierul nostru este ca un film, pe care se imprimă tot ceea ce ne-a impresionat și ne-a interesat.

Faptul acesta noi îl numim memorie.

Omul are două mijloace de a reține totul: un mijloc conștient și altul inconștient.

Peisagiile pe care le vedem fugitiv pe malul mării, cântecul păsărilor auzit în trecere printr'o pădure, pot dispărea pentru totdeauna din mintea noastră, din sectorul conștient, dar se păstrează neapărat în celulele creierului nostru.

Aceste impresii dau naștere chipurilor fantastice ale viselor noastre.

S'ar putea să-mi spună cineva că a văzut în vis diferite locuri pe care nu le-a văzut niciodată în viața lui.

Așa este. În timpul visului plutim pe mări și pe fluviu, străbăteți mari păduri ecuatoriale, pe care nu le-ați văzut niciodată.

Explicația e simplă: creierul nostru reține nu numai ce am văzut cu ochii, dar și ceea ce am citit sau ne-am închipuit în legătură cu cele citite.

Încăperea memoriei noastre este uriașă! Este deajuns ca omul să adoarmă, să întrerupă pentru câteva timp activitatea cu lumea din afară și îndată această încăpere uriașă se deschide și în fața noastră apar tablouri uitate de mult sau poate unele pe care nu le-am văzut niciodată.

Astfel se explică faptul, care pare de neînțeles, că vedem în vis obiecte și întâmplări cu totul necunoscute.

Deseori ați auzit vorbindu-se de vise care s'au împlinit, adică de vise care au prezis diferite întâmplări. De bună seamă că fiecare a auzit pe cineva spunând că visul i s'a împlinit, i-a prezis întâmplările.

Uneori visele prezic într'adevăr viitorul. Din păcate însă, aceste cazuri izolate, îi fac pe oameni să devie superstițioși și să șcornească o mulțime de fleacuri.

Când visele „prezic” viitorul?

Visele prezic viitorul când organismul omului începe să fie ros de o boală.

Creierul nostru are o calitate foarte interesantă: când lucrează asupra lui mii de impresii din afară, când este absorbit de multe gânduri, de muncă și de numeroase preocupări, senzațiile noastre trec pe planul al doilea. Adeseori omul uită chiar să îndeplinească cele mai importante nevoi ale organismului, aducându-și aminte numai seara târziu, că n'a mâncat în ziua aceea, nimic...

Înainte de a adormi, omul se liniștește, toate preocupările din timpul zilei dispar și creierul lui este deschis pentru senzațiile corpului. Ele trec prin nervi și se duc spre creier și omul simte deodată o durere în stomac, rana dela picior, chiar o ușoară durere de măsele. În timpul somnului, toate acestea chiamă din încăperea memoriei noastre aceleași senzații le falsifică și le întăresc.

Și astfel, se nasc, în somn, cele mai diverse și cele mai fantastice tablouri. Dacă omul e bolnav de ficat, o să viseze că din pântecul lui crește un munte uriaș...

Dacă are un început de durere de gât, o să viseze că se „îneacă” cu diferite obiecte: înghite o lingură, cuțite sau gânganii. Și când boala după câteva zile progresează, se dovedește că ea se dezvoltă tocmai în locul acela de care erau legate întâmplările din vis.

În asemenea cazuri se spune că visul a prevestit boala.

Astfel de vise formează de obicei începutul unor superstiții. Pe lângă ceea ce este în realitate, oamenii mai șcornesc câte ceva și superstiția este creată. Dacă toți oamenii ar cunoaște activitatea organismului lor, toate cele care se întâmplă în lăuntru lui, ar afla foarte repede „cheia” multor vise.

LUPUL din VINIPEG

de SETON TOMPSON

Traducere de NIC. SPULBER

REZUMAT.

Vânătorul Poli, aduce un pui de lup viu din pădure, pe care-l vinde cărciumarului Gogan. Acesta îl ține legat, nu mai pentru plăcerea mușteriiilor cheflii, care veneau să-l întărețe. Lupul se împrietenește cu fiul cărciumarului, Djim, pe care-l ocrotea în toate împrejurările.

Înmulțirea lupilor în regiunea Vinipegului, aduce pe un neamț, care se oferă să-i stărpească cu ajutorul dulăilor săi. Pentru ca să arate locuitorilor puterea și priceperea cânelor, vânătorul cumpără puil de lup dela cărciumarul Gogan. Lupul biruie câinii neamțului.

Când oamenii adunați acolo se reped să-l omoare, vine Djim și-l scapă.

Dar copilul moare pe neașteptate și lupul rățește prin pădure unde se întâlnește cu bătrânul Reno.

Senia aleargă spre malul stâng al râului, se împiedică de rădăcina unui copac și se prefăce în bucată.

Zăpada îi povestește lui Reno, cum se încurcă dulăii între hamurile lor și se încercă să facă cale întoarsă. În drum găsiră trupul lui Poli și făcură un banchet.

Nu era nimic bun în toată întâmplarea aceasta, dar se dovedise că dulăii nu erau vinovați de moartea lui Poli.

Nu mai lupul era vinovat Reno, după ce-i trecuse frica, spuse, răsuflând ușurat.

— E lupul din Vinipeg! El a scapat pe fata mea de bețivul Poli. El a fost întotdeauna bun cu copiii.

Moartea lui Poli le oferise prilejul să pornească pentru ultima oară la vânătoare.

Asta s'a întâmplat de Crăciun, la doi ani după moartea lui Djim. Pentru aceasta, fuseseră aduși toți câinii din împrejurimi. Erau aici cei trei dulăi, dela sania lui Poli — stăpânul lor sootea că trebuie să fie de față — mai erau mulți câini de rasă și alți câini, de curte.

Toată dimineața îl căutară în pădurile, care se aflau la răsărit de pădurea Bonifaciu, fără să-i dea de urmă.

Mai târziu veni o știre prin telefon că urmele lupului fuseseră văzute în pădurea Asimbah, la apus de oraș. După o oră, vânătorii se aflau pe urmele încă proaspete ale lupului din Vinipeg.

O ceată de câini, alta de călăreți,

mulți bărbați și copii alergau în goană.

Lupului nu-i era frică de câini. Știa însă că oamenii duc cu ei arme periculoase.

El se îndreptă spre întunecatele păduri Asimbah. Fiindu-i greu să-l mai urmărească prin locurile acelea, ceata de călăreți îl sili să ia altă direcție.

Ocolind prăpastia Coloni-Crica, el scăpă de gloanțele care-i fluierau deja deasupra capului.

Dar când se îndreptă spre gardul de sârmă ghimpată și, sărindu-l, el scăpă pentru un timp de urmărirea lor.

Dar nu se îndepărtă prea mult de locul acela prăpăstios, care-l ferea de gloanțe. Ceata de câini era aproape. De bună seamă că lupul se gândea cum să rămână numai cu ei, cu toate că erau vreo patruzeci sau cincizeci. Veniau din toate părțile, dar nici unul nu îndrăznea să se apropie.

Un dulău cenușiu, sigur de puterile lui, se repezi din dreapta, dar o lovitură de bot îl trânti la pământ. Între timp, ceata de călăreți fu nevoită să facă un ocol. Vânătorii se apropiau acum de oraș.

Alți oameni și mulți câini le ieșiră înainte, ca să ia parte și ei, la goană.

Lupul se îndreptă spre abatorul comunal. Cunoștea bine locul. Impuscăturile încetară câtva timp. Vânătorii se temeau să nu nimerască în ceata de câini.

Lupul fusese atât de strâns înconjurat de câini, încât nu mai putea fugi. El roti privirile căutând un loc, care să-i apere spatele, gata să dea ultima bătălie. Văzu un podet, care trecea peste un șanț și se vâra dedesubt. Cineva aduse un drug de fier și oamenii fărâmară podul.

El sări în mijlocul lor și, înțelegând că-i venise ceasul, era gata să moară, dar voia să rămână curajos până'n ultima clipă. Aici, pentru întâia dată, la lumina zilei, oamenii putură să-l privească'n voie.

Iată-l, în sfârșit pe misteriosul uci-

gaș de câini, sinistrul glas al pădurii Sf. Bonifaciu, minunatul lup din Vinipeg!

Iată-l, în sfârșit, după trei ani de luptă, stând, față în față, împotriva a patruzeci de câini, ajutați de o ceată de oameni înarmați.

Își înfrunță dușmanii cu același eroism ca și în ziua când l-am văzut întâia oară, iarna, în pădure, avea acelaș dispreț pe buzele resfrante, acelaș fulger în ochii lui verzi-gălbui, acelaș spate zvâcnind.

Câinii strănsă cercul.

Îi conducea un bulldog și nu vreun câine nepriceput, cu părul lăptos.

Se auzi un tropăit de pași. Lătratul se schimbă între timp într'un ropot surd. Dinții clăntăriră. Câinii se împășitară în toate părțile, lupul rămase din nou singur. El era în poziția de atac, ca un bandit bătrân, puternic și posomorit.

Câinii se năpustiră de trei ori și de fiecare dată fură respinși. Luptătorii cei mai curajoși erau lungiți la pământ. Bulldogul căzu cel dintâi.

Infricoșăși și mai prevăzători, acum, câinii bătură'n retragere; lupul, însă, nu dădea nici un semn de oboseală.

După ce așteptă, nerăbdător, o clipă, el făcu câțiva pași înainte, și, vai, offeri vânătorilor mult așteptatul prilej potrivit!

Tunară trei împuscături și lupul se culcă, în sfârșit, în liniște, încheind astfel o vieată de luptă.

Cine poate arunca o privire în sufletul lupului? Cine poate spune ce gânduri l-au frământat? Dece a rămas să triască aproape de oraș, unde a suferit atât? Erau păduri dese împrejur și hrană din belșug, peste tot.

Nu e de crezut că a fost reținut de patima de a se răzbuna; nici un animal nu va pierde o vieată pentru răzbunare: acest simțământ de ură este specific numai omului.

Animalele jinduesc după liniște.

Astfel, rămâne numai unicul lanț, care-l putuse lega de împrejurimile orașului, și lanțul acesta este cea mai mare putere din lume: iubirea!

Lupul muri. Au trecut mulți ani de atunci, dar și până astăzi, clopotarul bisericii Sf. Bonifaciu adeverește că în ajun de Crăciun, la zvonul clopotelor care bat, răspunde un urlet de lup, jalnic și sinistru, venit din cimiticul din pădurea vecină, unde doarme micul Djim, singura ființă din lume care l-a învățat pe lup: iubirea!

S F A R Ș I T

INAINTE

7

Axente Stavăr

A rămas, copil, să stăm de vorbă despre cel de-al treilea „mare bun al veacului trecut” care, ca și Puskin și Honoré de Balzac, și opera lui întreagă — peste o sută de volume de literatură — stă pusă sub semnul acestui gând al său „a face concurența stării civile”. Vorbele acestea, scrise pe cea dintâi pagină a vastei sale opere, înmănuchiata sub denumirea de „Comedia Umană” înseamnă însăși definiția romancierului, a cărui menire este să făurească tipuri și personaje atât de vii, cum sunt și acelea pe care le înregistrează „starea civilă”. Intr’adevăr, sute de figuri isvorâte din mintea acestui mare geniu francez, rămân pentru cititorii săi „châpuri vii”, oameni pe care parcă i-ai întâlnit, cu care ai pățimit, ai măcăduțit și mai ales ai „răzbit” împreună.

Căci dacă se poate găsi acestor nenumărați eroi — atât de deosebiți ca și cei din realitate — o însușire comună, care să-i apropie, aceasta este tocmai trăsătura de competență a chiar autorului lor: aceia de luptători, de oameni cari — cum spuneam „răzbec” prin și peste greutățile soartei, prin și peste dușmănia sau nepăsarea semenilor.

Balzac el însuși a fost un luptător, un om care s’a zbatut, crâncen, cu sărăcia, cu anonimul. Toată tinerețea lui, în ciuda faptului că romanele lui erau refuzate, rând pe rând de toți editorii (iscălea fiecare carte cu alte nume doar doar o înșela împotriva magnaților tiparului) a continuat să scrie, să se desăvârșească în meșteșugul pe care si-l alesese... Acoperirea mii de pagini de notițe, fișe, scheme, schițe variante și versiuni, devenise spaima zetarilor, căci corecturile nu mai seamănau nici cu o lotă cu „textul” trimis... Și că să răzbată, îndărătnic și conștient de misiunea lui de „cronicar neadormit al epocii”, trăia din obscure articole de gazetă, deschidea pe seama sa o tipografie — în care lucra alături de muncitori și încă târziu, după plecarea lor — trăia hărțuit de zarafi și se lupta, când i se puneau sechestrul pe mobile, să salveze un scaun fără șfori și peceți, pe care să poată sta, să scrie mai departe...

O scădere, și încă una mare, în viața acestui mare om. A avut... mlațimea să creadă că geniul nu este suficient pentru a face figură bună în lume! Sorotea că e nevoie să fii de viță nobilă să fii un aristocrat! Și în Franța care sânserase — 10 ani înainte de nașterea lui — pentru dărâmarea privilegiilor boierești, el, copilul micilor negustori din mărunțul orășel provincial, nu s’a mulțumit să poarte numele lor, sedea: Honoré Balzac, ci și l’a împodobit cu „particula nobilă”. Era Domnul DE Balzac! Că

(Urmare în pag. 15)

André-Marie

Prelucrare

(Urmare din Nr. 9)

Acum, își putea revedea soția, a cărei sănătate era cam sdruncinată, era prea târziu. Din nefericire pentru el, după trei luni dela numirea sa ca profesor la Lyon îi muri soția.

Pentru a-și învinge marea sa durere. Ampère se puse cu ardoare pe lucru. De vreme ce-și pierduse fericirea, se simțea dator să-și consacre tot timpul științei, fără să se îngrijască de faptul că biruințele științei, îi vor aduce gloria.

În 1804 fu numit asistent la catedra de analiză dela Școala Politehnică, și obținu, pe rând, o serie de funcțiuni, iar în anul 1809 deveni profesor de analiză la

aceeași școală, iar în 1814, membru la Institutul Franței. Pe când funcționa ca asistent a descoperit adevăratele calități ale clorului și iodului.

Dar pe lângă marile lui calități de savant, Ampère era renumit și ca omul cel mai distrat din lume.

Când trebuia să facă o demonstrație pe tablă, la Politehnică, Ampère se servea cam totdeauna de fularul său, ca să șteargă cifrele și după ce sfârșea lecția, pleca de fiecare dată cu buretele în buzunar.

Intr’o zi, absorbit de gândurile sale, el se îndreptă către o caleașcă ce staciona la un colț de stradă, scoase din buzunar creta, care nu-i lipsea niciodată și începu să umple coviltirul caleștei cu cifre. Se credea, probabil, fiindcă lecția în fața studenților... Era fericit, fiindcă tocmai găsisese soluția problemei, căreia nu-i dăduse de capăt până atunci... dar, un șfichiș de bicuș îl trezi, și caleașca sbură cu problema aproape terminată...

În altă zi, Ampère se îndrepta spre Politehnică. În drum zări o mică piatră, care avea un aspect foarte curios. Se aplecă, o luă în mână și o examină. Apoi își aduse aminte că e târziu. Scoase ceasul din vestă, îl privi, și văzând că întârziase, grăbi pasul. Puse piatra în vestă... și... aruncă ceasul pe deasupra capului.

Vecinii săi știu că Ampère se bucura de renumele unui mare savant, de aceea îl salutau respectuoși, de câte ori treceau pe lângă el. Ampère, la rândul-i, nu rămânea nimănuia dator un salut de răspuns. Și cum nu privea cu luare aminte la cei care treceau pe lângă el, el salută săptămâni de-a rândul un... dulău mare, care-și încrușea în fiecare dimineață drumul cu el.

În biroul de lucru se aciuiaseră două pisici, de care prinsese mare dragoste. Una era mare și cenușie, iar alta mică și neagră ca păcura. Și cum sgâria în tâbla usii, cu ghiarele, ca să le lase în birou, el chemă un tâmplar ca să facă o gaură pe unde vor putea intra în cameră, oricând, nestingherite, ca să nu-l deranjeze dela lucru.

Dar cum se luase cu lucrul, el îi spuse tâmplarului:

— Să faci două borte, una pe unde să intre cea mare și una pentru cea mică.

Tâmplarul îi spuse: „Cred că ar ajunge să fac numai o bortă mare!”

Dar Ampère, care era cufundat în cifrele lui, nu-i răspunse deloc și pisicuța își avu și ea o intrare specială.

IV. AMPÈRE ȘI NAPOLEON

Și iată o întâmplare în legătură cu felul distrat al lui Ampère, care ar fi putut avea urmări foarte grave.

Ampère citea într’o zi o comunicare la Institut. Deodată, printre ascultători trecu un freamăt ciudat, la vederea unui străin îmbrăcat într’un frac albastru, decorat cu legiunea de onoare, care străbătu printre scaune, surâzând ironic. Noul venit curmă cu’n gest nelinistea din sală și se așeză pe scaunul lui Ampère.

Când acesta termină de citit, se îndreptă spre locul său, vrând să-și reoape scaunul. Dar străinul se făcea că nu-l bagă în seamă, cu toate stăruințele lui.

Enervat la culme, el se adresă președintelui Geoffroy-Saint-Hilaire:

— Țiu să vă atrag atenția că o persoană străină de Academie s’a așezat pe locul meu, strecurându-se printre noi!

Președintele îl lămurii că acela pe care-l luase drept străin era, de fapt,

AMPÈRE

de JEAN HESSE

Împăratul Napoleon Bonaparte, membru al Academiei la secția mecanică, încă din anul al VII-lea al Revoluției.

Bonaparte făcu haz de purtarea savantului și-l invită a doua zi la masă. Împăratul așteptă cu masa până la ora 8, deși cina începea la 7. Dar Ampère nu veni, uitase și de data asta...

V. MARILE DESCOPERIRI

În 1820, Ampère prezentă Academiei de științe un memoriu în legătură cu un telegraf ale cărui semnalizări trebuiau să se producă datorită deviațiilor unor mici magneți fixați dedesubtul firelor. El puse astfel bazele telegrafului electric!

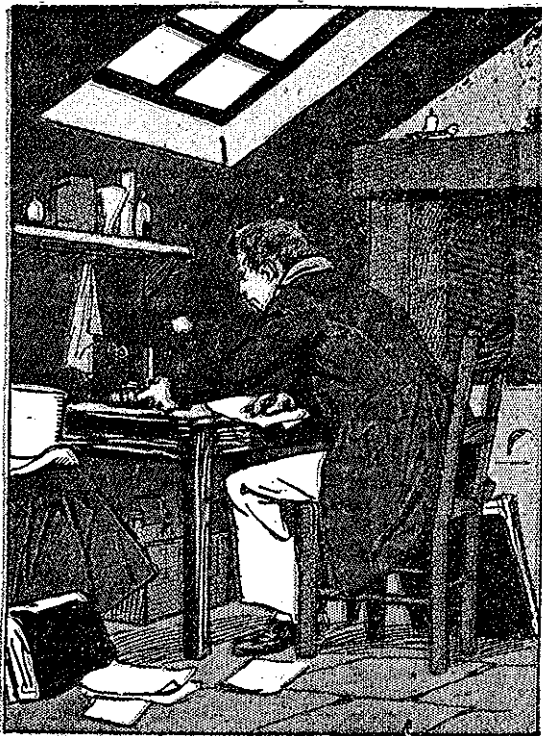
Însă cea mai importantă creație experimentală a lui Ampère a fost, cu siguranță, electromagnetul, care este astăzi inima propriu zisă a telegrafului electric, a telefonului și a nenumăratelor instrumente întrebuintate în uzine, în tramvaie sau în locomotivele și vagoanele de cale ferată.

Fizicienii din secolul al XVIII-lea se întrebau ce diferență există între fenomenul magnetismului și cel al electricității, sau dacă trebuie să prețuiască mai mult curentul electric sau fenomenele care făceau să se miște acele magnetice.

Un profesor de fizică la Universitatea din Copenhaga, pe nume Oersted, era incredințat că curentul electric trebuie să aibă o acțiune asupra unui ac magnetic. De aceea, el făcu să treacă un curent electric printr'un fir metalic și așeză, în același timp, un ac magnetic la același fir. Străbătând prin fir, curentul făcu să devieze acul magnetic. Aceasta era una din cele mai importante constatări în acest domeniu, dar savantul danez n'a știut să tragă foloase practice de pe urma experienței de mai sus.

În această epocă, raporturile științifice între savanți erau foarte încete și greoaie. Și deși descoperirea lui Oersted fusese făcută în iarna anului 1819, ea a fost cunoscută la Paris abia în Iulie 1820. Ampère se găsea într'o călătorie de inspecție la Amiens, iar după aceea trebui să se reîntoarcă la Paris fiindcă fusese numit juraț la Curtea de Jurați a departamentului Sena. Fiind hărțuit de tot felul de funcțiuni, nu-și găsea răgazul să se ocupe de fizică. La 4 Septembrie 1820, luă parte la comunicarea pe care Arago o făcu la Academia regală de științe, în legătură cu descoperirea lui Oersted. Arago fu rugat de Academie să repete comunicarea și Ampère luă parte și la cea de-a doua ședință. După câteva zile, Ampère citi la Academie o comunicare în care arată că magnetii își datoresc proprietățile lor numai curentului electric. Și el trăgea concluzia că magnetismul poate fi asimilat cu electricitatea. Datorită acestei teorii urma să se nască, ceea ce numim electromagnetismul. Dacă aruncăm o privire asupra imensului domeniu al industriilor electrice și dacă rămânem înmărmuriți de nenumăratele aplicări ale electricității, să nu uităm niciodată că ele s'atdatoresc, fără nicio excepție, principiilor și istoriilor lui Ampère.

(Continuare în pag. 14)

Scrisoare FIULUI MEU

Sunt în Cișmighiu.

Răsfoesc un caet, în care îți scriesem cu două săptămâni în urmă:

„Copilul meu, în cosurile de pe străzi văd brânduși și toporași, care-mi vorbesc de ochii săi. Cântă cineva. Cântecul se apropie, acoperind zgomotul obisnuit al străzii. Trece mașini pline cu tineri. E „Săptămâna Mondială a Tineretului”. Mă uit la ei și mă gândesc că 'n același timp, în orașul tău și tu simți și vezi cum tinerii își sărbătoresc săptămâna, care oglindește înfrățirea tineretului și lupta lui continuă pentru libertate și pace!

Nu ți-am trimis nici până azi scrisoarea. Am plecat spre casă, cu gândul la tine, la copilăria mea!

Nicușor drag, când mă întorc no drumul anilor mei și mă văd copil, o văd pe mama.

Mama, înconjurată de nouă copii, dornici de învățatură, harnici și buni, dar în mare parte flămânzi și coi.

Mama, muncind din oră în altă oră de tata. Mama, cu bucurie 'n ochi, când însira coroanele odraslelor ei, la sfârșit de an școlar!

Și mai târziu, când ne-am făcut mari, tot într'o primăvară, o văd pe mama plecată cu lacrimi în ochi, peste copiii cari n'au putut ține piept vieții neîndestulate și i-a învins boala.

Și mai ales, o văd pe mama, cu spaimă'n ochi, că-și va pierde, pe rând, toți copiii!

De aceea îmi stăruie'n mînte cuvintele auzite în „Săptămâna Mondială a Tineretului”.

„Dați tuturor copiilor și haine și pâine”.

„Dați libertate și pace, în care toți copiii să se dezvolte și să se cultive”.

Azi, în ajun de Florii, mă bucur, când mă gândesc că pentru voi se pregătește o altă viață, o copilărie și o tinerețe care va face din voi, oameni sănătoși și întregi.

Din gândurile mele, m'a trezit o floareasă:

— Doamnă, cumpărați zambile?

Am luat câteva fire la Florii. „În casa tuturor trebuie să fie o ramură de salcie și-o floare”, spunea mama.

Vin Paștile, Nicușor. Vouă veni la tine cu bucura Invierii'n suflet. Și ca un pionier care știe porunca III: „Pionierul respectă și cultivă tradițiile bune ale poporului său, el cultivă și respectă tradițiile bune ale celorlalte popoare”, și vouă ciocni un ou roșu.

Până atunci, te îmbrățișează,

MAMA

MINUNATA istorie A BUMBACULUI

de NICOLAE GANEA

REZUMATUL CAPITOLELOR TRECUTE

Am aflat că patria bumbacului este Nord-Vestul Indiei. Că de aci a călătorit prin toată lumea și că țesăturile de bumbac s'au răspândit în Europa în veacurile XIII și XIV d. Hr. În sec. al XVIII-lea se simte nevoia să fie adusă materia primă din Brazilia, Indiile Occidentale și America de Nord. Pe toate aceste întinse teritorii, cultura bumbacului se face cu sclavi. Pe la sfârșitul sec. al XIII-lea, industria bumbacului capătă o mare importanță economică, iar în sec. al XIX-lea Anglia se află în fruntea țărilor care exportă bumbac.

În 1801 izbucnește „foamea bumbacului”, în urma războiului civil american. Din această pricină, industria engleză suferă foarte mult. Dar cultura bumbacului se răspândește iarăși, cuprinzând regiuni întinse în America de Nord, Egipt, India, China, Turkestanul chinezesc și Turkestanul occidental, care face parte din U. R. S. S.

Cum pierd monopolurile unele state

Pe lângă producția nordamericană începe să se ivească pe piața mondială bumbac din Brazilia, Argentina și chiar din Peru. Pentru ca să nu coboare prețurile, nordamericii micșorează suprafețele cultivate, iar „conurența” profită de prețurile acestea, și găsind că ele dau un profit indestulător mărește suprafețele de până atunci.

Și în timp ce în America de Nord ia naștere criza bumbacului, în Anglia se desfășoară drama industriei de prelucrare a acestei materii prime.

E drept, la început, industria aceasta a prosperat, trecând peste limita necesară acoperirii nevoilor interne. Se lucra din plin pentru exportul în India și Japonia, căci se obțineau pe mărfa orice preț s'ar fi cerut. Ba au început să se vândă și mașini într-acolo. Băstinașii regiunilor de cultură au venit în Anglia, ca să deprindă meșteșugul. L-au învățat la perfecție și l-au răspândit în țările lor. Din această pricină, filaturile și țesăturile din Europa au scăzut și în schimb s'ar mărit cele din India, Japonia și China. Veți înțelege mai bine ceace vă spun comparând cifrele din desenul de mai sus.

Japonia însă a căutat să obțină acest avantaj pentru profitul ei ex-

clusiv și a cotopt Filipinele, cu lozincă mincinoasă că vrea să-i elibereze pe filipinezi de sub „jugul albilor”. De fapt, ea căuta materia primă și piața de desfacere pentru proaspăta industrie a bumbacului dela ea din țară.

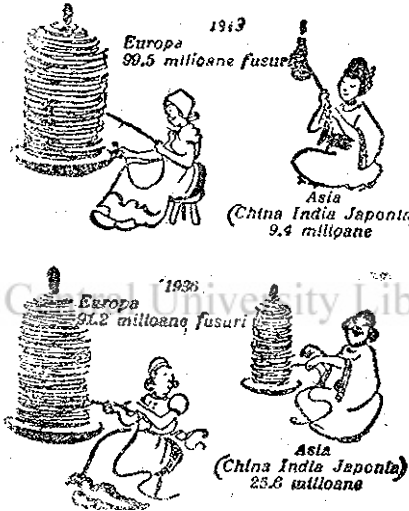
Sub ochii noștri se desfășoară însă o luptă de eliberare pe care popoarele din colonii o duc împotriva stăpânilor străini. Și lupta se duce sub

când vor fi eliberate, ele vor concura cu succes, cu ajutorul mașinii, filaturile și țesăturile engleze.

Și noi cultivăm bumbac

Ar mai fi de spus câteva cuvinte, înainte de a încheia această călătorie de-a-lungul istoriei. Și anume, că de câțiva ani am început și noi să cultivăm bumbac în unele regiuni ale țării, obținând rezultate multumitoare.

Dacă vom munci temeinic în această direcție, vom ajunge, cu siguranță, să ne împlinim o bună parte din nevoi prin recoltarea bumbacului autohton. Și aceasta e mare lucru, fiindcă bumbacul este una dintre cele mai căutate și bănoase materii prime.

toate formele. Gandhi vede în roata de tors mijlocul de eliberare. Boicotând țesăturile engleze, el socotește, în parte, partida câștigată. Dar el se înșală. Mașina nu poate fi învinsă prin roata de tors. Ea nu poate fi învinsă decât prin voința hotărâtă a multimilor de milioane, care vor să se scuture de sub jugul străin. Și atunci

Zarzărul

de Pătrașcu Ion Sârbul

A înflorit eri primul zarzăr
În brazda părăsită,
Și'n aer este răspândită
Mireasma florilor de zarzăr.

De mult de tot mi-e prieten!
Adeș veneam la dânsul,
Când mă'neca în gene plânsul...
Mă mângâia ca un prieten.

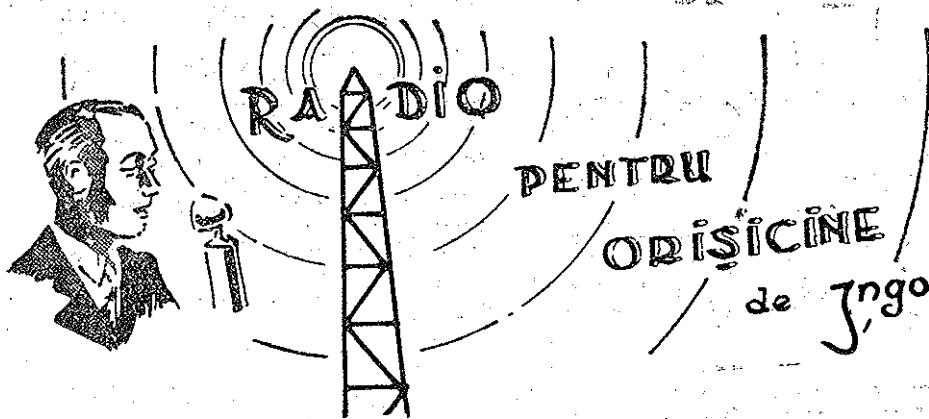
Acum e scorojit și negru
Și îl îndoaie vântul,
Când mătură în drum pământul,
Azi e scorojit și negru.

A înflorit eri primul zarzăr
În brazda părăsită,
Și pe pământ e răspândită
Petala florilor de zarzăr.

U. S. A.	India	China	U. R. S. S.	Egipt	Brazilia	Restul țărilor împreună
4105	1027	849	819	495	478	800

O PRIVIRE IN CULISELE RADIOFONIEI

REZUMAT

In numerele trecute, autorul ne-a introdus intr'un studio de radio, arătând în ce fel lucrează microfoanele, cum se transmit plăcile de gramafon prin pick-up. Curenții electrici modulați, de joasă frecvență, sunt amplificați și apoi transmiși în spațiu, în chip de unde de înaltă frecvență, cu viteza enormă de 300.000 km. pe secundă. Undele se transmit în spațiu prin eter.

Vor fi poate unii care să ne spună: „Stă, domnule, trebuie să fie vreo greșală la mijloc, căci lumina nu trece prin ziduri, dar dumneata ne-ai spus că eterul, purtător al tuturor undelor deci și al luminii, se află în orice corp solid, chiar și în ziduri, astfel că lumina ar trebui să străbată și prin ziduri. Această obiecție este bine gândită. Știm doar că undele radiofonice sunt și ele vibrații ale eterului și că străbat munți, păduri și orașe, până ajung în aparatul nostru de re-

Fig. 19

cepție. Dar trebuie să spunem că undele radiofonice se deosebesc mult de cele luminoase, deși au și însemnate asemănări. Este adevărat că ele au toate însușirile comune ale undelor, dar sunt în același timp diferite, după cum valurile oceanului se deosebesc de „valurile” dintr'un lighian cu apă. Să ne mai gândim și la alt soi de unde sau raze, și anume la razele Roentgen, care, la rândul lor, sunt cu totul diferite, și față de lumină, și față de undele radiofonice. Razele X (Roentgen) străbate o serie întreagă de corpuri solide.

Care să fie explicația? Totul depinde de iuțea de vibrație a undelor, de frecvența lor, cum se mai

spune. Lumina are o anumită frecvență, razele X au o alta, iar undele radiofonice altă gamă de frecvențe. Această particularitate a undelor, numită frecvență, hotărăște și efectele undelor respective. Intre lumină, unde radiofonice și raze X nu există nici o altă deosebire decât frecvența.

După multe aparențe, eterul nu ar fi singurul purtător de unde. Experiența ne arată că starea aerului (umezeală, uscăciune), constituția solului (apă, munte, pădure etc.) influențează destul de mult răspândirea undelor. Nu putem spune dacă și în

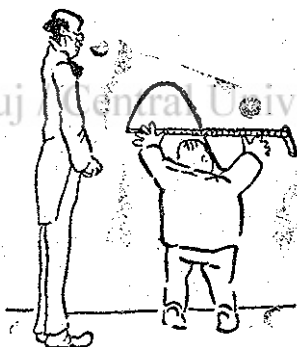

Fig. 20

ce măsură unele corpuri solide, cum ar fi pietrele, metalele, copacii, sunt și ele purtătoare de unde.

Ne-am putea închipui, de exemplu, că vorbind din punct de vedere mecanic — substanța imaginară pe care am numit-o eter ar fi mai densă în corpurile solide și ar conduce mai bine undele, pe când aceeași substanță ar fi mai rară și mai puțin bună conducătoare în aer sau în gol (vid). Poate va veni o zi în care învățații ne vor putea spune mai multe despre eter, care este o noțiune fabricată de nevoie, pentru a scoate știința din încurcătură. Ba, mai mult, savanții înaintați pretind că eterul nu există și că nici n'ar fi fost nevoie să fie inventat.

DELA UNDE LUNGI LA UNDE ULTRASCURTE

Am vorbit în mai multe rânduri despre undele radiofonice lungi și scurte. Dar nu am lămurit până acum ce ce le spunem unora „lungi” și altora „scurte”.

Ia să desenăm o undă pe perete, o undă ca un val de apă, căci și undele

radiofonice vibrează la fel (v. fig. 19). Putem să-i măsurăm ușor lungimea (v. fig. 20), pornind dela începutul „dealului” și ajungând la sfârșitul „văii”. Această distanță se numește lungime de undă (fig. 21). Undele radiofonice normale sunt cu mult mai lungi, decât acelea pe care am smâlgălit-o noi pe perete (v. fig. 22). Astfel, Radio București are 364,5 m., iar Radio România 1875 m. Lungime de undă. Se spune că Radio România emite o undă lungă, pe când Radio București trimite în sațiu o undă mijlocie. La începutul radiofoniei nu existau decât unde lungi. Mai târziu, când numărul posturilor de emisiune a sporit, s'au adăugat și undele mijlocii, celor mari. După aceea au apărut undele scurte și, în fine, undele ultrascurte.

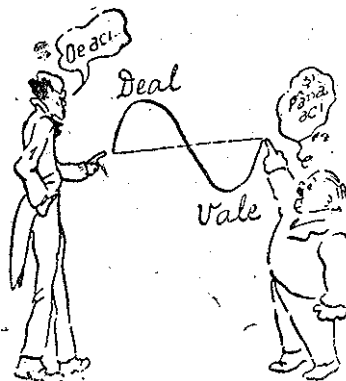

Fig. 21

Undele lungi variază între 800 și 2000 m. Undele mijlocii se întind pe o „bandă” între 150 și 800 m. Vin apoi undele scurte, dela 10 la 150 m. Sub 10 m. avem a face cu unde „ultrascurte”, rezervate celeilalte misiuni: televiziunii, adică vederii la distanță prin radio. Există unde ultrascurte dela 1 la 10, dar există unde și mai mici, care se măsoară în decimetri, în centimetri și chiar în milimetri.

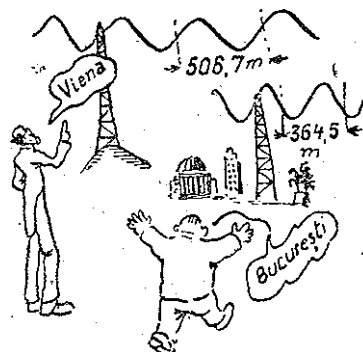

Fig. 22

Avem, cum se vede, șiruri întregi de unde, nenumărate game de unde.

Dar de ce ne-am chinui noi oare cu patru șiruri de lungimi de undă? Răspunsul este simplu, dacă facem din nou apel la o comparație. Să ne închipuim un dulap de cărți (v. fig. 23) Raftul cel mai de sus este plin cu cărți groase — după cum regiunea undelor lungi este plină de unde radiofonice lungi.

CEI DOI ȘTRENGARI CARE *au vrut să fure* LUNA

(Urmare din Nr. 9)

— Bă, dac-ar ști și ăilaltii!...
— Lasă-i să crape mâine de necăz!
Și-și amintiră că departe de a se stinge curiozitatea iscată de întrebarea lui Andrei, ea era un veșnic prilej de discuții în recreații, și că Puțu-poetu' dăduse o soluție într-o zi, bineînțeles în versuri:

*„Să mergem până acolo, frățioare,
Și să ne convingem fiecare!”*

Dar și soluția asta îi lăsă mofluzi. Ce, era atât de ușor să urci noaptea pe „Pietricica”? Și întrebarea rămăsese fără răspuns, deși clasa se împărțise în două: cei care stăruiau că luna „se poate atinge” și cei care spuneau că „nu se poate atinge”.

Ba chiar în jocuri le lor își spunsau, pe lângă numele mic: Mihai „detectivul” se poate „atinge”. Vasile — „Nu se poate atinge”. Bineînțeles că erau rivali și la jocuri. Cei din partida „Se poate atinge” erau „vardisții” și alcătuiau asociația „Cei 12 muschetari”, pe când ceilalți nu erau grupați în vreo asociație, fiind „hoții”.

Pe când merg, ducând coșarca de câte-un mâner, fiecare mai aruncă o vorbă-două, să le treacă de urât și să-și alunge frica, că e o beznă de nu se vede nimic la doi pași.

Andrei spune:

— Mă, „detectivule”, poate c'are dreptate „domnu”!

— Ce dreptate, bă! N'o vezi cum se înalță... Uite-o na: mai are puțin și-i aco'o. Și mai saltă-ti picioarele a'ea blește. C'o să ne scape din mână dacă întârziem. O fi totmai unșpe și-un sfert, cum ti-a zis tat-to!

Andrei scoate un oftat adânc:

— Mă, ce rău îmi pare că nu l-am întrebat pe tata... Acu' eram siguri...

— ... de „vânătoare”. Bă... de vânătoare!.. și Mihai râde gros, sigur că n'o să le scape luna. Ce să mai întreb, bă, că e colea! Facem la fel ca nea Ștefăniță. Când pune țaturi la prins scatii. Uite, am ajuns. Ne dăm după tuțisu' ăsta și așteptăm. Ce mai e până'n vârf: doar o fuguță!... Când o vedem că s'a lăsat peste vârf, tuțeo spre ea. Eu o iau înainte, cu coșarca în cap, că tu ești cam mototol, nu fugi repede și parcă văd c'ai să te împiedeci... O ței binișor pe partea ailaltă, pe cărare, și mă ajungi din urmă. Și când îți fluier așa: țac cu coșarca peste ea, și-am prins-o!

Ehe, planul era iscusit! Andrei își

privi tovarășul cu admirație, dar tot îl încercă neîncrederea și teama.

— Mă „detectivule”, schiță el, abia îngânând. Da' dacă-am merge noi încet, până aproape de vârf, ca să nu mai fugim, să ne scoatem suflutu' când o fi timpul s'o prindem?

— Dacă știam că nu te țin picioarele, nu te luam în „expediție”! rosti „detectivul” cu mânie în glas. Apoi, aducându-și aminte că Andrei fusese inițiatorul planului, spune mai b'ând: „Bine, bă Andrei, totmai tu... și ridică ochii spre cer, ca și când ar fi vrut să-l ia de martor.

Tii, ce mai strigă scoase! Și fugind cu coșarca în cap, urcând piepțis vârfu dealului, gândesc cu amărăciune și trufie: „De n'aș fi fost eu să fi văzut la timp, se ducea la naiba vânătoarea lunei!”

Intrădevar, luna totmai se cățara acum pe vârful dealului. Și urca, urca repede, parcă ar fi tras-o cineva c'o frânghie.

Cei doi ștregari fugeau să le lăsa sufletul. Mihai își pregătea coșul, din goană, ca să-l svârle, hop! peste lună, când va fi ajuns în vârf.

Încă cincizeci de pași, patruzeci, treizeci... Acum! Se uită în urmă, deși-i ajunge până la urechi găfăitul lui Andrei, regulat, ca o bătaie de pendul. Vrea să-l știe alături, la a-

lătul cel mare. Își încetnește goana și-l așteaptă.

Amândoi, unul cu mâna încleștată pe un mâner al coșarcel, celălalt, cu palma făcută căluș sub ea, ca să nu le stânjenească fuga, dar totuși s'o sprijine, aleargă ca niște năuci.

Aha, gata, au prins-o!...

Fugeau cu ochii închiși, simțind numai vântul care le vâjâia pe lângă urechi. Aproape fără să se uite, orbește, au aruncat coșarca deasupra. „Ehe, lună, ți-ai găsit nașul!”

Și s'au aruncat pe deasupra coșarcel. Dar s'au mirat că nu s'aude nimic dedesubt: un sunet, un clinchet, că doar luna e de aur sau de argint!...

Lui Andrei îi căzuse un smoc țepe peste ochi, care-l supăra al naibii. Dădu să-l îndrepte, deschise ochii... și ce-i fu dat să vadă: luna sclipea în zare, batjocoritoare, răzându-și de ei cu gura știrbă, deschisă cât o gură!...

— Mă „detectivule... ne-a... ne-a scăpat! rosti el șeit de puteri și se lăsa cu coate'e pe coșarcă, plecându-și corpul, gemând înăbușit.

— Asta e numai din vina ta, că abia mergi cu picioarele alea blește! rosti „detectivul”, cu un dăspreț total. Ehe, să fi fost numai eu, și să fi alergat la timp... o duceam acu' în coșarcă!...

— Mă „detectivule”, spuse Andrei, resemnat, să știi că „domnu”, avea dreptate: „Luna nu se poate atinge!”

— Hă bă! te-ai dat și tu de partea ălora cu „nu se poate atinge!” Bravo, bă! De acum, numai așa am să-ti spun: „Andrei. — Nu se poate atinge!”

Coborîră ceașul în fugă.

Când să întorcă colțul dela primărie, cine le răsare în față: „domnu” judecătorul cel bortos și doctorul cu țacălia ca un vârf de măturică!

— Hei, ce-i cu voi la ora asta? In-

(Continuare în pag. 14)

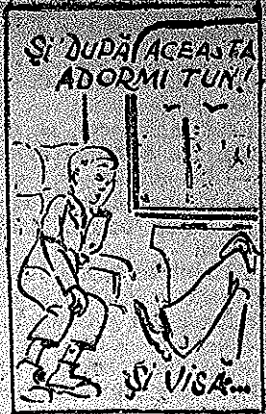
EMIL ȘI DETECTIVII

DE ERICH KÄSTNER

ÎN CAPITOLELE TRĂCUTE AM PREZENTAT PERSONAJELE
ȘI PLECAREA LUI EMIL LA BERLIN

CAP. IV

FURTUL ȘI UN VIS DIN CARE SE ALEARGĂ MURT...

MIRCEA

LECȚIA DE ISTORIE

- Ionescule, cine ți-a tăiat părul lui Samson?
- Unu' care a fost gelos pe freza lui...
- Și cine a fost acela?
- Carol cel Pleșuv.

ÎN ȚARA CANIBALILOR

Exploratorul. — Ai milă de mine, căci am de hrănit cinci copii!...
Canibalul. — Păi și eu am tot atâția!...

DACA A PRINS PEȘTE...
Andrei a plecat la pescuit fără per-

mislunea lui taică-său. A doua zi îi întâlnește prietenul lui, Gică, care-l întreabă curios:

- Ei, Andrei, ți-a căzut ceva 'n plasă?
- În plasă, nu... dar peste spinare, o grămadă.

CINE E MAI SILITOR...

Venind dela școală, Mircea îi spune lui taică-său:

— Îți aduci aminte, tată, de bădăutul acela, micuț, care a fost primul la noi în clasă, luna trecută?

Da!

— Ei bine, s'a cam lenevit... Acum e al patrulea.

Și Mircea continuă cu mândrie în glas:

Eu însă n'am dat înapoi. Sunt al treizecilea, ca și acum o lună...

ÎNAINTE

13

CIOPLITORUL

(Continuare din pag. 3)

trânul la aceasta, se întoarse repede către fiul său mai mare:

— De ce răzi tu, căine, în loc să isprăvești munca ce ai de făcut?

Și ridică barda, prefăcându-se că lovește.

Băiatul se tupilă iute jos, cu ochii speriați, neînțelegând de ce râsul lui smulsese din sufletul tatălui său mânia aceea.

Apoi iarăși începu să lucreze, iar bătrânul gândi: Tată cum primesc oamenii loviturile. Și fiul meu e deprins cu mine, și știe că dacă ridic barda n'am s'o las în jos: pe când la ce se putea aștepta osânditul de la mâna omului acela străin și turbat împotriva lui. Și cu toate acestea zâmbise... Gândind astfel, se opri din lucru și chemă feciorii.

— Veniți aici... Așa, țineți crucea asta în picioare, să întind mâinile pe ea. Parcă aș fi de statura Nazarițeanului, să încerc să i-o fac potrivită după măsură.

Cei doi fii sprijiniră crucea, iar Simion întinse brațele în lături. Și în clipa când dosul palmei atinse cele două aripi desfăcute ale crucii, un fior parcă i trecu prin tot trupul, și în palmele lui parcă simți durerea ascuțită, străbătătoare, a cuielei ce le-ar fi străpuns. Iși desfăcu repede mâinile:

— Lăsați-o!

Cei doi fii ai lui Simion lăsară în cet crucea pe mușchii lui vende de jos. Bătrânul rămase o clipă cu ochii țintă la dansa, apoi spuse deodată:

— E prea grea...

Ruf răspunse:

— Ce-ți pasă, tată; el are să și-o poarte, ca de obicei, nu tu...

— E prea grea, vă zic. Veniți să alegem un lemn mai uscat.

Fiii lui Simion erau nemulțumiți. Cu toate aceste tăcură.

Îndată sunetele de bardă se împlântau mai în aceeași vreme în adâncurile pădurii.

Tăia bătrânul necurmat; cei doi fii se schimbau pe rând.

In scurt crucea cea nouă se odihnea pe pajiște. Bătrânul iar o privi.

Zise:

— E cioturoasă. Adu-mi tesla. Ruf. Tu, Alexandre, sprijin-o de cedrul ăsta bătrân.

Alexandru îndrăzni să-i amintească:

— Tată, ne-au spus să lăsăm copacul cu coaja lui; numai să-l încheiem.

— E cioturos copacul. Adu-mi tesla. Ruf, îți zic.

Cu broboanele de sudoare cu gându-i ca niște lacrimi plânse, din față, de pe frunte, din păr, bătrânul cioplea.

Coaja lemnului se desfăcea în așchii, cioturile ranurilor se netezeau sub ascuțișul teslei; crucea rămase albă, umedă de sucule lemnului verde.

Și spre 'n-amiază bătrânul cu fiii lui și cu slujitorii trimiși să ajute la ducerea crucilor veneau spre locul de judecată.

Bătrânul, care mergea în frunte, auzi de departe vuetul glasurilor. Ajunseră lângă poarta curții tocmai locul în care mulțimea ceruse iertare lui Baraba. Il cunoștea bătrânul Simion pe Baraba—acela care odată, chiar sub ochii lui călcase în picioare o femeie, Baraba, ucigașul pe care toți îl ocoteau. Ca un val, așa ieșea mulțimea, purtând în mijloc pe Iisus. Nimic nuse înțelegea, cum nu înțelege nimic din vuetul mării, ci numai înfiorarea te înspăimântă. În ciocotul acesta de glasuri însă, un cuvânt răsună puternic: „Crucile!” Și furtuna smulse cuvântul acesta, și sute, mii de glasuri, strigară deodată: „Crucile! Crucile!” Iar unul se sui pe zidul curții să vorbească. Cu greu mulțimea tăcu.

Ticălosul, să-și poarte singur crucea, țipă omul de pe zid.

„Să și-o poarte! să și-o poarte”, strigară toți din toate părțile. Și îndată, câțiva oameni ridicară crucea și o puseră în spatele lui Iisus, care se încovoia sub greutatea ei.

Simion, cioplitorul, lemnarul, își făcea loc. Cu ochii aprinși, tremurând de un fior necunoscut, se apropie de Iisus.

Și cum Mântuitorul îngenuchia se chiar atunci sub apăsarea grea a lemnului, și se oprise, iar mulțimea, care se grăbea, încuviințase să-i ridice altul crucea, Simion i-o luă să i-o poarte el.

Niciodată genuchii nu i se încordaseră mai puternic ca acum, când mergea lângă osânditul acesta.

Dar Iisus îl privi într'un rând și, înduioșat de bătrânețea lui, vroi să-i ceară înapoi crucea.

Simion însă nu vroi. Și Iisus îl întrebă că creu-i, de pătimește, bucuros, ducând crucea pentru dânsul?

Cu o lacrimă care de mult nu-i luminase ochiul, Simion se rugă atunci:

— Iartă-mă, Doamne, sunt cel ce ți-am cioplit-o!

Iisus își plecă atunci ochii de-asupra lui, îndurători și calzi, și-i răspunse:

— Iertat ai și fost, dacă acesta a fost prețul credinței tale.

Și mulțimea îi împinse mai departe, în sus, spre vârful Golgoetei.

Moș Axente Stavăr

(Urmare din pag. 8)

ceastă împăunare nu schimba nimic, nici aspectul său greoiu, nici năruvurile apucate în casa părintească, nici stilul cărților sale, ei, asta e o altă socoteală.

De ce adevăratul nobil care era Alexandru Pușkin a coborât în popor, de ce „burghezul” Heinrich Heine a rămas în mijlocul lui, de ce, în sfârșit târgovețul Honoré Balzac a răvnit să aparțină altei lumi decât celei din care venia, iată lucrurile despre care o să stăm de vorbă data viitoare, când vom face primul nostru popas și vom încerca, să tragem împreună învățăturile drumului nostru. Vom putea astfel, după ce am văzut câteva întâmplări din viața acestor oameni... să constatăm, cum va spuneam la începutul preambulărilor noastre, că nici o întâmplare... nu este întâmplătoare.

MARCEL BRESLAȘU

André-Marie Ampère

(Urmare din pag. 9)

VI. UN OM SIMPLU, UN PRIETEN AL TUTUROR OAMENILOR.

Deși devenise celebru la o vârstă când alții abia sunt la primele începuturi, Ampère rămăse un om simplu și modest. Savanții francezi și străini, care urcau scara întortochiată și atârnată ce ducea la micul laborator din str. Fossés-Saint-Victor, îl găseau totdeauna preocupat de lucrul său, luând note sau observând cum decurgeau experiențele. Masa pe care lucra era făcută chiar de el, și astăzi se găsește la Colegiul Franței.

Dar guvernanții timpului nu-l înțelegeau cum se cuvenea. Și el trebu să plătească din leafa modestă de profesor materialele necesare pentru, facerea experiențelor și construirea aparatelor. Din această cauză avea multe datorii.

Timpul liber și-l petrecea cu botanica, vechea pasiune, cu studierea poeziilor și cu audierea concertelor muzicale. Se povestește că o melodie a lui Gluck l-a făcut să verse lacrimi.

Ampère avea o inimă caldă, un suflet generos, deschis tuturor oamenilor. Iubea progresul și era conștient de binefacerile pe care avea să le aducă știința, civilizației întregi.

El spunea: „Trebuie să se încurajeze acest progres pentru a ajunge ca ultimul fără să aibă la îndemână alimente hrănitoare, vestminte călduroase și-o casă sănătoasă, igienică”.

Cea mai mare bucurie a lui era ca să lucreze pentru fericirea umanității, căreia voia să-i ofere o viață mai ușoară prin ajutorul științei.

Ampère muri la Marsilia, la 10 Iunie 1836. Pe mormântul său, care se află la cimitirul Montmartre, se poate citi inscripția:

„El a iubit pe toți oamenii, a fost simplu, bun și mare”.

Nici nu s'ar fi putut rezuma mai concis, adevărata personalitate și marile merite ale acestui savant, a cărui muncă dezinteresată s'a pus în slujba umanității și progresului.

INDELETNICIRI PRACTICE

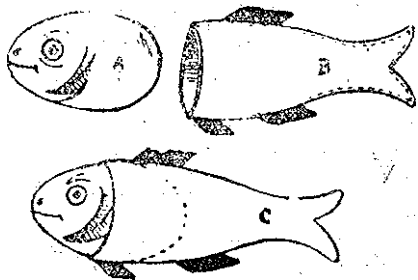
Peștișorul cel cuminte

Fiecare poate face un peștișor cuminte pentru un prieten sau pentru școala unde învață.

Luai un ou de găină, crud; faceți-i cu băgare de seamă la capătul unde este bănuțul o deschizătură și vărsați-i conținutul.

Aplecați peste deschizătură o bucățică de hârtie grasă și lipiți-o cu ceară, roșie sau albă. Impungeți hârtia cu un ac și faceți o gaură mică.

La celălalt capăt faceți cu vâpsea

(ulei) gura și ochii peștelui (fig. A).

Apoi dintr-o bucată de postav, împăturită în două, faceți trupul peștelui și coaseți bucățile, astfel ca să aveți un săculeț, în care va putea intra partea găurită a oului, aproximativ două treimi din lungimea lui (fig. B).

Lipiți postavul de coajă cu ceară roșie și aveți astfel un „peștișor cuminte” (fig. C).

Și acum lăsați-l să noate. Puneți-l într-un borcan cu apă (un kilogram). Capul trebuie să fie sus, iar corpul în apă. Pentru aceasta puneți un ac sau mici greutateți

la coadă. Umpleți borcanul cu apă. Acoperiți gura cu o bucată subțire de cauciuc și legați-o bine. N'aveți nicio grijă. Peștișorul nu va cădea la fund. Apa nu va pătrunde în coaja de ou fiindcă e plină cu aer.

Apăsați pe cauciuc și peștele se va duce la fund. Dar îndată ce veți ridica degetul, peștișorul va scoate capul din nou.

Explicația mișcării peștelui cuminte este foarte ușoară. Intre suprafața apei și între cauciuc a rămas puțin aer. Apăsând pe cauciuc, apăsați și aerul. Apăsându-l, el apasă asupra apei, iar apa, la rândul ei, asupra aerului închis între pereții coajei de ouă.

Odată cu aceasta, o parte din apă pătrunde în interiorul coajei, peștișorul devine mai greu și se lasă la fund. Când luați degetul de pe cauciuc, aerul dinlăuntrul coajei se dilată, împinge apa afară și „peștișorul cel cuminte” iese la suprafață. (fig. 2).

(FIG. 2)

UN JOC VESEL PENTRU VACANȚA

Împreună cu acela dintre voi, care conduce jocul, procedați la alegerea echipelor, cât mai just posibil. Așezați echipele înapoia unei linii bine marcată, în șir câte unul sau doi, când numărul este mai mare.

La comanda arbitrului, primii jucători din ambele echipe pornesc într-un picior, până ce întâlnesc un cerc, în care se opresc. Aci fac trei sărituri pe amândouă picioarele și apoi pornesc cu celălalt picior, până la al

doilea obstacol, pe care-l ocolesc, și se întorc la loc.

Cel care a ajuns primul la locul de plecare, a câștigat un punct pentru echipa sa și se așează la sfârșitul șirului.

Jocul se continuă astfel, câștigând echipa care are cele mai multe puncte.

N. B.: Jucătorul care a schimbat piciorul înainte de a ajunge în cerc sau după cerc, pierde un punct pentru echipa sa.

MARIA IONESCU

Să stăm de vorbă

NICOLAESCU NIC.-Brașov. — Observațiile d-tale sunt foarte juste.

Ai gust și ai și o leacă de pricepere. Noi îți suntem recunoscători. Vom ține seama de ele ca să-ți placă revista și d-tale și altor cititori, tot atât de pretențioși ca și d-ta.

Avem și noi o rugăminte. Să con-

trolezi dacă, în orașul d-tale, revista vine la timp și dacă e afișată de chioșcari?

Vrei să fii corespondentul nostru?

COCIU ILARIE-Loce. — Vino la redacție între orele 11-13 sau 17-19. Ia toate manuscrisele: poezii, proză, teatru, — tot ce ai.

Le vom citi, le vom discuta și ai să te convingi că ai talent. La rever-

Cei doi ȘTRENGARI care au vrut să FURE LUNA

Urmare din pag. 12

treabă doctorul, cu o voce pițigăiată.

Iar „domnu” îi ia la rost, cum face când i-a prins cu vreo șotie.

— Ce căutați pe stradă la ora asta? Ce-i cu coșarca? De unde veniți? Mihai se pregătește să spună o minciună, dar i s'a împietricit limba în gură și și-o simte grea ca o limbă de clopoțel. Andrei scâncește și lasă din mână mânerul coșercii.

— De unde veniți? mai întrebă odată „domnu”.

— De... (de pe deal, îngâimă Andrei cu o figură desamăgită, ca și când i s'ar fi spulberat ultima speranță.

— De pe deal, aha!... rostește domnul, ca și când a înțeles tot, și Andrei se moale ca o cocă și izbucnește în sughituri:

— Altă dată n'o să mai mergem după lună!...

Chipul domnului s'a luminat odată. Ochearii îi tremură pe nas și râsul gâlgâie ca o cișmea deschisă.

— Oho ho, oho ho, tu ești Modorogea, ăla cu luna!... și-i dau lacrimile de râs.

Cei doi ștregari nu așteptară să-i treacă hohotele, ci o luară la sănătoasă, ca sloboziți din pușcă.

Iar „domnu”, cumându-și scurt râsul, îi amenință de departe, cu o voce teribilă:

— O să vedeți voi pe naiba, la școală, hoți de lună ce sunteți!...

*

Andrei și Mihai stau la colț, în genunchi, și fiecare poartă pe cap câte-o tichie pe care stă scris: „Eu am vrut să fur luna!”

E o liniște în clasă de se aude și mușca. Acum, ambele tabere s'au unit și-i privesc cu milă și dragoste pe cei doi „hoți de lună”.

Ba Puiu-poetu', care-i mai îndrăgăneț decât toți, rostește spre uimirea generală:

— Domnu' ... știți, nu-s vinovați Andrei și Mihai... că dacă le-ați fi spus dumneavoastră cum e „chestia” cu luna, nici noi nu ne-am fi împărțit în „luna se atinge — luna nu se atinge!”

La început, profesorul nu înțeles prea bine ce voia să spună Puiu, iar după aceea, când se dumiri — după ce ascultase tot ce-i spusese elevul, își luă ochelarii de pe nas, tuși încet și rosti stânjenit:

— Treceți la loc și aruncați tichile la coș! Apoi închise puțin ochii, își frecă toată fața cu o palmă mare și sbârcită, semn că-i părea și lui rău de cum procedase, și ca și când n'ar fi fost vorba de altceva, continuă: „Și acum, să facem o mică lecție de astronomie, ca să înțelegem cu toții cum stă chestia cu luna!...”

Ouăle roșii

În această clipă, copii, când trebuie să vă vorbesc despre obiceiul de vâpsi ouă roșii, gândul mă duce în negura vremii, spre începuturile istoriei popoarelor primitive.

O vopsea roșie, foarte rezistentă, pregătită parcă de chimiști moderni, în pântecul unor vase de aramă, mai acoperă și astăzi cele câteva ouă de piatră, găsite de arheologi în morminte la căpătâiul celor morți, puse acum cinci sau șase mii de ani.

Este un fapt dovedit că poporul chinez vopsea ouă roșii, mult înainte de nașterea și răstignirea, pe Golgota, a lui Isus. Iar aceștia au moștenit obiceiul dela alții, din vremuri îndepărtate.

Unde anume a vopsit o mână neliniștită de om spăimântat și visător, primul ou roșu, care fenomen al naturii i-a șoptit îndemnul, nu se știe de vreme ce s'au găsit ouă roșii și în Asia Mică și în China și în Africa.

Dacă nu am răspuns precis la cele două întrebări, când și unde au fost vopsite primele ouă roșii, vom da un răspuns mai hotărât la întrebarea: de ce tocmai culoarea roșie a fost întrebuintată pentru vopsitul ouălelor?

Oamenii preistorici credeau că, punând ouă roșii la căpătâiul mortului, ele îl apără de duhul răului.

Mai târziu culoarea roșie a fost semnul puterii, al victoriei, semnul cinstei și al măririi.

Unele popoare mândre, cu suflet de viteji, cu inima zvâcnind de bucuria de a trăi, de a supune și a instrui pe alții, au adoptat-o pe steagurile lor.

O altă întrebare care ne vine sub condei este aceasta: de ce poporul vopsește ouă roșii de Paști și nu altădată?

Timpul de vopsire a ouălelor la creștini coincide cu timpul de vopsire la unele popoare vechi.

Astfel, Egiptenii aveau o sărbătoare la așa numitul echinox de primăvară — Paștele nostru — când ofereau zeului lor, ouă roșii. Persii se felicitau, de ziua Anului Nou, (20 Mai după calendarul nostru) oferindu-și ouă în diferite culori. Și Romanii făceau jertfe special cu ouă colorate de sărbătoarea echinoxului.

Vedeți dar, că acest obicei a trecut, dela cei vechi, dela păgâni, și la creștini; și acum chiar și oamenii, care cred într-o completă schimbare a vieții omenesti vâpsesc ouă roșii. Și, de bună seamă că, la această oră, când scriu aceste rânduri, poate că le-au și vâpsit și se uită la ele, clipind și aducându-și aminte cu plăcere și sjaală, de frumoșii ani ai copilăriei.

Creștinii au multe legende despre ouăle roșii. Toate sunt legate de viața sau de momentul răstignirii lui Isus, pe cruce.

Sângele care a curs din răni, spune o legendă din Moldova, a căzut peste o coșarcă plină cu ouă, adusă de Maica lui și le-a înroșit pe toate.

De atunci, toți cei care cred în învățătura lui Isus vopsește ouă roșii.

Fără îndoială că obiceiul de a vopsi ouă roșii este legat de sărbătoarea primăverii.

